

Rósely og börnini vóru í fátækadømi

- EG ÁT LÍTIÐ OG EINKI SÍÐST Í HVØRJUM MÁNAÐI

- Vit høvdu ongantíð heitan mat síðstu vikuna í mánaðinum og meðan harðast leikaði á, vóru bæði eg og börnini sosialt uttanfyri samfelagið, sigur Rósely Reynstind, sum í fleiri ár livdi í fátækradømi

BARBARA HOLM

Nú stundar til jóla og føroyingar tuska aftur og fram til ymisk stuttlig jólatiltøk, til jólafrókostar og hugnaløtur á barnagørðunum og stákast fyri at fáa hús og heim til reiðar til jólamánaðin. Ein hugnalig tíð fyri tey flestu.

Tað er tað eisini fyri Rósely Reynstind og børn hennara í dag.

Rósely hevur brúkt fleiri ár uppá at lyfta seg sjálva og börnini úr fátækradømi og kann hesi jólini njóta ágóðan av, at hon hevur ráð bæði at keypa jóladøgurða og jólagávur til börnini.

Hon er flutt til Vágarnar, hevur fingið sær eina bílig hús við kjallaraíbúð og fast starv sum skrivstovukvinna á Fróðskaparsetrinum. Í dag gongur tað heilt væl hjá 50 ára gomlu Rósely, sum í dag hevur tveir tannáringar búgvandi heima, meðan elsta dótturin er flutt út.

Men tað hevur ikki altíð verið so lætt. Fyri nøkrum fáum árum síðani stóð heilt illa til hjá Rósely og börnunum.

- Hetta er í veruleikanum fyrsta árið, har eg kann sova trygt um

náttina vitandi um, at vit heilt vist fara at eiga mat allan mánaðin út, sigur Rósely Reynstind, tá ið hon skal seta orð á lívið sum fátøk.

- Tað var katastrofalt í 2011 og 2012, minnst Rósely aftur á.

Síðani 2004 hevur hon verið stakur uppihaldari at trimum biologiskum børnum og einu fosturbarni.

Børnini vita hvat hendir

Flest øll foreldur hava ikki áhuga í, at börnini skulu vita, hvussu stendur til á teimum meira álvarsligu økjum. Tað hoyrir ikki teimum smæstu til, at skula bera figgjarligu byrðarnar í húsarhaldinum, og tí fáa tey at kalla einki at vita um slíkt.

Men vit vita eisini, at børn er vitug og tilstaðar í familjuni og tey kunnu lættliga rokna seg fram til, at okkurt bagir hjá foreldrunum.

- Børnini vaksa til og tey vita, hvussu livikorini eru heima hjá okkum. Tey vistu væl, at vit ikki áttu pengar til tað sama, sum onnur áttu pengar til, sigur Rósely Reynstind.

Og tað ávirkaði vinarlag og sosial sambond, sum börnini høvdu.

- Sonur mín gjørdi til dømis tað,

at hann leyg fyri vinmonnunum, tá ið teir bóu hann koma í biograf ella í pizza67. Hann segði at hann tímdi ikki, tí hann visti, at eg ikki átti pengarnar til eina biograf bilett, sigur Rósely Reynstind.

Um Rósely vildi tað ella ikki, so sást eisini á börnunum, at tey ikki svumu í pengum. Vetrarjakkarnir vórðu brúktir tveir vetrar á rað, tí ráð vóru ikki til at keypa nýggjar jakkar. Klæðini vórðu børt og nýtt inn til tey blivu ov lítil, og innihaldið í klædnaskápinum var tunnlígt.

- Tey blivu happað fyri, at tey altíð gingu í somu klæðum, minnst Rósely aftur á.

Og bæði hon og börnini vóru sosialt avskermað í fleiri ár.

Einsamøll at siga frá

Fyri flestu føroyingar er tað ikki nøkur stórhending, at vit skulu rinda 100 krónur til eitt hvørt óvæntað, tí okkara figgjarætlan loyvir tí. Men 100 krónur kundi merkja hálvan annan dag av mati til Rósely og börnini.

- Til foreldrafundir í skúlanum var eg tann einasta, sum spurdi, um börnini nú noyddist at fara til Nólsoyar, tí tað kostaði 200 krónur og tað átti eg ikki, sigur Rósely.

Hon minnst tað sum, at tað altíð vóru eyka gjøld, sum vórðu áløgd henni at rinda. Til dømis tá ið börnini skuldu onkra útferð við skúlanum ella barnagarðinum.

- Eg átti ikki teir pengarnar. So mátti eg taka støðu til, um eg skuldi loyva barninum at fara skúlaútferð ella eg skuldi velja matin til okkum framum, sigur Rósely.

Tað endaði mangan við, at hon valdi útferðir við skúlanum frá.

- Eg baki sjálv breyð og tryggjaði mær, at eg altíð átti mjøl og egg inni. So tey ótu ofta bara breyð seinastu vikuna um mánaðin, sigur Rósely og vísir á, at tað er púra vanligt millum stakir uppihaldarar, sum í tíðarskeiðum liva í fátækradømi, at eingin heitur matur er í heiminum stóran part av mánaðinum.

Sum stakur uppihaldari er støðan tann, at øll ábyrgdin liggur hjá tí eina foreldrinum. Eina foreldri skal

- Hetta er í veruleikanum fyrsta árið, har eg kann sova trygt um náttina vitandi um, at vit heilt vist fara at eiga mat allan mánaðin út

Rósely Reynstind

- Onkuntíð kláraði eg tað við, at vit seldu fløskur fyri at fáa ráð til útferðir, minnst Rósely aftur á.

Heitur matur ein luksurvøra

Teir síðstu dagarnir í mánaðinum vóru ikki altíð so lættir. At kalla hvønn mánað át Rósely einans havragrýn seinastu fyra, fimm dagarnir í mánaðinum. Og börnini, tey finga bara breyð.

uppala börnini, vera við í øllum, sum fyrigongur í gerandisdegnum, syrgja fyri tey fara í føðingardagar, hava okkurt við í gávu og eru í hampiligum klæðum.

- Tú skalt í veruleikanum halda øllum húsarhaldinum uppi púra einsamøll. Og tað trýsti, sum liggur á tí foreldrinum, sum hevur ábyrgdina, er øgiliga stórt, sigur Rósely Reynstind.

Sum árin ganga er eisini meira